

Koonga valla 15. aastapäeva pidu

Kena ümmargune aastapäev oli meie koduvallal ning piduliku aktusega sai seda sündmust tähistada detsembris. Aga juubel on ikka meelde jääv siis, kui kokku saadakse sünnipäeva laua taga. Nii sai vallarahvas kokku kutsutud 23. veebruaril.

Õhtu juhatas sisse asevallavanem Silver Seegar ja jagas tunnustusi nii ettevõtjatele, pikaajalistele isetegevuslastele, külaedendajatele kui ka vallatöötajatele. Naabrid nii Varblast kui Tõstamaalt olid tulnud meid tervitama.

Üles astus debüüdina Koonga valla segaansambel. Külakosti töid Are valla taidlejad ja tantsumuusikat tegid Häädemeeste mehed.

Õhtu edenedes astusid rahva ette kaunites kostüümides tantsutüdrukud, kes oma särtsakusega panid rahva kaasa elama. Oli tore ja meelde jääv õhtu.

Merike Pikk mets

Emakeelepäev Koonga koolis

Tänavu algasid emakeelepäeva üritused juba päev varem, 13. märtsil. Nimelt korraldas Pärnu-Jaagupi Keskkool kunagise kihelkonna koolidele emakeelepäevale pühendatud loovuspäeva. Sellest võtsid osa Siim Nõmm, Martin Kõks, Mari Mäesepp ja Genely Paabut. Õpilased kirjutasid kõigepealt loovtöö pealkirjaga „Ongi tehtud!”, seejärel joonistasid sellele illustratsiooni ning lõpuks kandsid ka töö teistele õpilastele ette. Valmisid huvitavad kirjandid.

Vahepeal said õpilased tutvuda Pärnu-Jaagupi Keskkooli hoonega, spordikompleksi ja muuseumiga. Äsja remonditud koolihoone ja söökla jätsid väga sümpaatse mulje. Õpilastele päev Pärnu-Jaagupis meeldis.

14. märtsi hommikust peale said Koonga kooli õpilased lehitseda enda ja kooli juba ammu lõpetanud poiste ning tüdrukute eesti keele ja kirjanduse tunnis valminud töid. Seal oli omaloomingulisi raamatuid, haikusid, utopiaid, kaasaegse rahvaluule kogumikke jne. Vaatamist jätkus terveks päevaks. Osa Koonga kooli õpilaste omaloomingulistest töödest on nüüd välja pandud Koonga raamatukogus ja neid saab vaadata koolivaheaja nädalal ning vast rohkemgi.

Sellel päeva toimus koolis veel kaks konkurssi ning üks olümpiaad.

Kauneima vihiku konkursile esitasid oma tõesti puhtad ja ilusad eesti keele vihikud II ja III klassi õpilased ning Triin Nõmm. Komisjonil oli suuri raskusi parimate välja valimisega.

Teise konkursi teemaks oli kaunis käekiri. Kõik kooli õpilased kirjutasid lehtedele lühijutu meie rahvuslillest – rukkilillest. Pärast töid hinnates olid õpetajad silmitsi tõsiasjaga, et kui lapsed pingutavad, oskavad nad väga ilusasti ja puhtalt meie emakeelt kirjutada, seetõttu kedagi eriliselt esile ei tõstetud, vaid kõik kirjutajad said järgmisel päeval kiita ja suu magusaks.

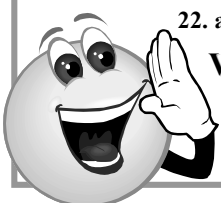
9. klassi õpilastele toimus emakeeleolümpiaad. Parimaid teadmisi eesti keelest ja kirjandusest näitasid Kadi Konstabel, Liina Liiv ja Helen Kuru.

Oma emakeelele peame tähelepanu pöörama mitte ainult 14. märtsil, vaid alati, siis eesti keel nagu eesti rahvaski kestab ja areneb edasi.

Ülle Andrea

Koonga kool kiidab oma III veerandi tublisid õppureid:

1. Riina Klaanberg	- 1. kl
2. Kätlin Mitt	- 2. kl
3. Anne-Liis Koppel	- 2. kl
4. Triinu Nurmjõe	- 2. kl
5. Kaspar Roosileht	- 2. kl
6. Liisa Ahi	- 1. kl
7. Natalja Pinajeva	- 2. kl
8. Andri Annerviek	- 3. kl
9. Kevin Pool	- 3. kl
10. Siim Siimer	- 3. kl
11. Kadi Tamsalu	- 3. kl
12. Kimmo Kuru	- 5. kl
13. Marelle Minn	- 5. kl
14. Liina Mäesepp	- 5. kl
15. Taavi Kappak	- 7. kl
16. Triin Nõmm	- 7. kl
17. Helen Kuru	- 9. kl
18. Marite Ende	- A-kl

22. aprillil

algusega kell 11 oo

Lõpe klubis

VALLA SUURTE PEREDE PEREPÄEV

Kutsume osalema ka kõiki peresid, kus kasvamas kolm alaealist last.

Kindlasti osavõtust teatada 15. aprilliks

telefonil 4462571 või 53431580 Teevi Künnap

Lugupeetud patsiendid tulge vaksineerima!

Käes on kevad ja aeg end vaksineerida puukentsefaliidi vastu. Tervisekaitseinspeksioon soovib kaitsestüstimisega puukentsefaliidi vastu alustada aprillikuus, siis jõuab immuunsus puugiohtlikuks ajaks välja kujuneda, kuid kiirvaksineerimist jõuab veel kasutada ka enne seene-marja hooaja algust. "Puugihooaeg" kestab tavaliselt aprillist oktoobrini, kuid pehme talv võib seda pikendada. Puuk muutub aktiivseks siis, kui ööpäevane temperatuur on vähemalt +7 kraadi. Puukentsefaliidi viirusega võib nakatuda nii puugihammustuse kui ka piima kaudu, kui kitsed ja lehmad on haigestunud ning pastöriseerimata piima kasutatakse toiduks. Puugid võivad levitada nii puukentsefaliiti kui ka puukborreliooosi. Puukentsefaliidi vastu on võimalik end kaitsta kaitsestüstimisega, puukborreliooosi vastu aga vaktsiini pole.

Vaksineerimine on vajalik ennekõike puukentsefaliidi ohualade piirkondades (kuhu kuulub ka Koonga vald) elavatele püsielanikele, eriti lapsed, kuna lapsed on enamasti aktiivse eluviisiga ja viibivad tihedamini looduses. Riskirühma kuuluvad ka üle 60 aasta vanused inimesed, kes käivad metsas seenel ja marjul.

Puukentsefaliidi vastane täielik vaksineerimine koosneb kolmest süstist. Kaks esimest tehakse 1–3-kuulise vaheajaga, kolmas 9 kuud kuni aasta hiljem. Pärast kahte süsti on immuunsus hea, kuid kestab ainult ühe hooaja, seepärast tulebki immuunsuse pikendamiseks kolmas süst teha. Iga kolme aasta pärast on vaja teha kordussüst. Nii et ka need, kel on vaksineerimiskuur pooleli (on vaja teha kolmas kaitseüst) või on viimasest kaitsestüstimisest möödunud kolm aastat, peaksid juba praegu pöörduma arsti poole süsti saamiseks.

Need, kes soovivad end vaksineerida palun ette teatada, et saaks tellida vaktsiini. Vaktsiin on tasuline, 1 süsti hind 180 krooni.

TEETANUS ehk KANGESTUSKRAMPTÕBI

Soojade ilmadega suureneb teetanuse nakatumise oht, sest siis hakkavad tegutsema aiandushuvilised ja põllutööde tegijad, kellest paljudel on tegemata teetanuse-vastane süst. Enamus inimestest aga paraku ei tea, et mullas ja sõnnikus võivad peituda üliohtlikud teetanuse ehk kangestuskramptõve tekitajad.

Kevadeti ja suviti saavad käte ja jalgade vigastusi ka need, kes aia- või põllutöid ei tee, näiteks lapsed õues mängides. Marrastused, lõike- ja torkehaavad, pinnud nahas, putukate ja loomade hammustused on potentsiaalselt ohtlikud teetanuse-nakkuse suhtes.

Teetanust on võimalik vältida vaksineerimisega, vaksineeritud inimesed on immuunsed 10 aastat, selle aja möödudes on vajalik revaksineerida. Süst on tasuta. Teetanuse ohurühma kuuluvad põhiliselt täiskasvanud, sest lapsed on vastavalt "Laste kaitsepookimise ajakavale" vaksineeritud.

Info ja ettetellimine telefonil 446 2530, E- R 9.00- 14.00

Pearst Helle Vambola

VÕIMALUS TAOTLEDA METSAMAJANDUSE TOETUST

Kuni 13. aprillini saab Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ametist (PRIA) taotleda metsamajanduse toetust, mille eesmärgiks on aidata kaasa metsade säilitamisele ja arendamisele ning töökohtade säilitamisele maapiirkondades.

Metsamajanduse toetust saavad taotleda nii eraisikud kui ka metsaühistud. Eraisikud saavad toetust taotleda kahjustatud metsa taastamiseks ja noorendiku hooldamiseks, metsaühistud lisaks eelpool nimetatud tegevustele veel ka metsahooldustehnika ja taimekaitsevahendite soetamiseks, ühistu tegevuse toetamiseks ja arendustegevuseks.

Kahjustatud metsa taastamiseks antakse toetust 11 700 krooni hektari kohta, noorendiku hooldamiseks kuni 2400 krooni hektari kohta. Metsahooldustehnika ja taimekaitsevahendite soetamiseks antakse toetust kuni 50% abikõlblike kulude maksumusest.

Metsaühistu tegevuse toetamise puhul antakse toetust kuni 75% abikõlblike kulude maksumusest, kuid mitte rohkem kui 100 000 krooni ühe metsaühistu kohta, arendustoetuse puhul kuni 50 % abikõlblike kulude maksumusest, kuid mitte rohkem kui 1 500 000 krooni ühe metsaühistu kohta.

Maaelu investeeringutoetuste büroo peaspetsialist Kristel Meesaku sõnul on tänavuses taotlusvoorus eelarvesse planeeritud kokku ligi 15 miljonit krooni. Möödunud aastal määras PRIA kahes taotlusvoorus 255 taotlejale kokku 10,6 miljonit krooni toetust.

Koos taotluse esitamisega tuleb taotlejal, kes soovib toetust kahjustatud metsa taastamiseks või noorendiku hooldamiseks, PRIA-le esitada ka maakondlikus keskkonnateenistuses kooskõlatatud project selle tegevuse teostamiseks.

"Projekti kooskõlastamine keskkonnateenistuses võib aega võtta, nii et sellega tuleks juba varem arvestada" tuletas Meesak taotlejatele meelde. Metsamajanduse toetuse näol on tegemist Riikliku Arengukava 2004-2006 meetmega. Kuna eelmise aasta taotlusvoorudes taotleti toetust vähem, kui eelarvesse planeeritud oli, saab seda toetust taotleda ka veel tänavu. Toetustaotlused tuleb esitada PRIA piirkondlikesse büroodesse. Täiendavat infot metsamajanduse toetuse kohta saab PRIA keskusest Tartus, piirkondlikest büroodest ning koduleheküljelt Internetis <http://www.pria.ee/>

Taavi Linnamäe (PRIA) tel.7371215, 53325653

Strateegia seab eesmärgiks vähi haigestumuse ja suremuse leviku vähenemise

Sotsiaalministeeriumi ja Eesti Onkoloogide Seltsi koostöös valminud riiklik vähistrateegia seab eesmärgiks vähendada haigestumuse levikut ennetatavatesse pahaloomulistesse kasvajatesse ja vähisuresse. Eesmärgiks on pikendada ka vähihaigete eluiga ja – kvaliteeti.

Sotsiaalminister Jaak Aabi sõnul on haigestumine vähi Eestis tehtud haiguskoormuse uuringu järgi üks suurimaid tervisekao põhjustajaid. Nii suremuse kui ka haigestumuse põhjustajana on vähk teisel kohal. Esimesel kohal on vereringeelundite haigused.

„Kui kogu vähihaigetumuse tase Eestis on Euroopa mastaabis keskmine, siis torkab silma sage haigestumine ennetatavatesse pahaloomulistesse kasvajatesse, samuti suur suremus ja vähihaigete lühike eluiga võrreldes Euroopa arenenud riikidega,” ütles Aab.

Kokku haigestub Eestis vähi ligi 6000 ja sureb 3500 inimest aastas. Enim surevad eestlased kopsu-, käär- ja pärasoole- ning maovähki. Need on ka vähihaiused, millesse mehed enim haigestuvad. Meeste puhul lisandub veel eesnäärmevähk. Naised haigestuvad kõige rohkem rinna-, naha- ning käär- ja pärasoolevähki.

Sotsiaalministeeriumi rahvatervise osakonna juhataja Ülla-Karin Nurme sõnul seab aastateks 2007-2015 koostatud riikliku strateegia eesmärgiks, et võrreldes praeguse tasemega haigestuks vähi alates aastast 2015 ligi 300 inimest ehk 5% vähem Eesti elanikke ning vähi sureks aastas ligi 350 inimest vähem. Sealhulgas on eesmärgiks vähendada eelkõige haigestumist ja suremust ennetatavatesse vähkidesse nagu seda on kopsuvähk ja rinnavähk.

Vähisuresmuse ja haigestumuse vähendamiseks tuleb Nurme sõnul rakendada tervet abinõude kompleksi, sh tõsta Eesti elanike teadlikkust välditavatest vähiriskidest ja saavutada püsiv positiivne muutus kogu elanikkonna tervisekäitumises. „Umbes kolmandik vähi haiguskoormusest kaob kui vähendame peamisi riskitegureid,” ütles Nurm. „Riskide maandamiseks tuleb vähendada tubaka- ja alkoholitarvitamist, suurendada kehalist aktiivsust, toitudes tervislikult ja tasakaalustatult, kasutada tervislikke toiduvalmistamisviise, vähendada riske töökeskkonnas ja vältida ultraviolettkiirgust,” loetles Nurm.

Strateegia rakenduskavas kirja pandud tegevused on suunatud tubakatoodete tarvitamise vähendamisele noorte seas, passiivse suitsetamise vältimisele, suitsetajate abistamisele tubakast loobumisel. Kavas on läbi viia toiduvalmistamise tehnoloogia alaseid teavituskampaaniaid tootjatele, toilitustajatele ja elanikkonnale, tugevdada toidujärelevalvet ja arendada seiret keemiliste saasteainete sisalduse üle toidus ja mõjutada tootjaid täiustama tehnoloogiaid toiduohutuse suurendamiseks.

Nurme sõnul on vähiriskide maandamiseks töö- ja elukeskkonnas eriti oluline vähendada tervisele ohtlike vähi tekitavate kemikaalide kasutamist Eesti tööstuses. Ohtlikud ained tuleb asendada vähemohtlikega ja välistada nende turustamine tavatarbijale, tõhustades järelevalvet ja seiret kemikaalide üle.

Lisaks ennetustegevusele on strateegias olulisel kohal vähktõve varane avastamine sõeluuringutega, kasvajate diagnostika ja ravi, samuti taastus- ja palliatiivse ravi teenused.

Vähktõve varaseks avastamiseks rakendatakse sõeluuringuid, milledest enim tõendusepõhised on emakakaevavähi ja rinnavähi uuringud, kus teatud vanuses ja

ajaintervalli järel kutsutakse naised aktiivselt tervisekontrolli. Haigekassa finantseerimisel ja SA Eesti Vähi fondi juhtimisel on viidud läbi uuringute pilootprojekte alates 2002 aastast. Strateegia alusel minnakse üle seniselt kindlustuspõhiselt rahvastikupõhisele sõeluuringutele, millede teostamiseks luuakse vajalikud struktuurid.

Strateegia ühe osana planeeritakse vähiravi sisukamaks ja läbimõeldumaks korraldamiseks luua vähiravi kvaliteedi komisjon, kus oma eriala parimad spetsialistid analüüsivad ravikorraldust ja –tulemusi.

See, et haigus avastatakse hilja ja on juba kaugele arenenud, on sageli tingitud hilisest arstile pöördumisest. Kaasaegsete diagnostikameetoditega on võimalik vähktõve avastamine juba varases arengustaadiumis. Samuti on võimalik hinnata haiguse levikut organismis. Strateegia ühe osana planeeritakse detailsete diagnostika- ja ravijuhiste uuendamist ja tutvustamist, mis arvestaksid EL -s aktsepteeritud tavadid ja juhiseid. Maksimaalselt hea elukvaliteedi tagamiseks on oluline samaaegselt raviga taastada häirunud funktsioone või kohaneda puudega vähihaigete taastusravi kaudu. Vajadusel kindlustada haigele küllaldane vaevuste leevendamine ja toetus kuni surmani, kaasaarvatud pere toetamine.

Strateegia väljatöötamisel olid ministeeriumi partneriteks Eesti Onkoloogide Selts, Vähi liit, Onkoteraapia Selts, Radioloogide Selts, Tervise Arengu Instituut, Tervishoiuamet, Eesti Haigekassa, Tervisekaitseinspeksioon, Kemikaalide Teabekeskus, SA Vähi Sõeluuringud, SA Kodune Toetusravi.

Vähistrateegiat tegevuskava hakkab ellu viima Tervise Arengu Instituut. Kogu strateegia eelarve on sel aastal 7,5 miljonit krooni.

Vähi vältimiseks:

- Ära suitseta ja väldi tubakasuitsust keskkonda!
- Hoidu alkoholiga liialdamast!
- Toitu tasakaalustatult ning söö rohkem köögi- ja puuvilju!
- Tarbi vähem suitsutatud, konserveeritud, grillitud ja praetud toitu!
- Ära liialda solaariumi ja päikesega, kasuta päikesekreemi!
- Naisena võta osa rinna- ja emakakaevavähi sõeluuringutest!
- Järgi toodete kasutusjuhendeid!
- Eelista tervisele ohutuid tooteid!
- Toeta keskkonnasäästlikku ja tervisele ohutut prügimajandust!
- Kemikaalidega kokku puutuvad töötajad! Nõudke tööandjalt teavet kemikaalide omadustest ja vajalike tegevuste kasutusele võtmist riskide maandamiseks!
- Tööandjad! Nõudke töötajatelt ohutusvahendite kasutamist!

Sotsiaalministeerium

OidREMAA MÕISA LUQU 4

Ühel päeval samal sügisel tulid mõned – välimuselt nagu teised sõdurid või kasakad, nagu neid kutsuti – ratsutades ja nõudsid nagu igapäevaselt heinu ja kaeru. Ma kinnitasin, et oli võimatu rahuldada nende soove, kuna iga päev veeti seda ära. Siis tahtsid nad saada lehma. Ma saatsin neid lehmalauda, aga need lehmad olid nende jaoks liiga kõhnad. Mõisa taga karjamaal olid aga mõned head lehmad. Nad ratsutasid sinna ja ajasid neli paremat karjast välja, jätkasid garnisoni suunas umbes 10 km kaugusel. Teel jooksid lehmad aga ühele pehmele heinamaale, kuhu ajajad ei pääsenud ligi oma hobustega. Seal käisid loomad ringi mõned päevad ja lõpuks leidsid nad ka kodutee, aga nii hästi ei läinud alati.

Ühel teisel päeval tuli kaks meest, kes tahtsid laenata sõidukit. Ma laenasin neile meie viimase ühehobusevankri. Seda oli vaja natuke parandada ja kui me läksime sepa juurde, varitses teine sõdur hobusetalli juures ja võttis parima, ühe 4-aastase hobuse. Sellega ratsutas ta rutusti ära. Nii hobust kui vankrit nägin viimast korda.

Nende hulgas oli ka ausaid inimesi. Nii tuli tihti mõisa üks allohvitser, varustamaks oma kompaniid heinte, kaarte ja muude produktidega. Kuna ta alati maksis sularahas, müüsin talle, mis oli võimalik. See oli, nagu ta ise ütles, parem kui kasutada oma volitusi ja võtta kõike sunniviisil. Ta käitus taktitundega, lahkelt ja sõbralikult, kui ta tuli ja tervitas. Ta aitas ka mind välja mitmest probleemist nende paljude häbematu indiviididega, kes jooksid ringi ja põhjustasid õnnetusi. Me olime head sõbrad ja ta teadis ka, et olin Taani alam. Ta oli tõesti tubli inimene, ja siiski kuulus ta vene sõjaväe ebakultuursete rahvaste juurde.

Vene ohvitserid võtsid oma alla mõnikord kogu korteri ja jätsid meile ainult ühe pisikese kambri, mis oli ühe suurema toa ots, lahutatud vahelaudadega 5 jala kõrgusel. See oli just nii suur, et sinna mahtus kolm voodit. Väljaspool, toa ülejäänud osas, istus vahel mitu ohvitseri, kes jõid ja mängisid kaarte hommikuvalgeni. Nii magasime ainult vähe, kuna nad olid väga valjuhäälsed. Selles kambris oli meil ka kõik, mida katsusime alles hoida. Nii panime kasukad voodi alla, oli koguni aeg, millal pidime asetama tunni soolatud lihaga minu voodi kõrvale, mujal varastati see ära, üks umbes 160-naelane tünn oli läinud seda teed. Nende vahelaudade taga oli meil

rahu. Tõsi küll, ühel öösel tuli kella 12 paiku sisse keegi sõdur pudeli veiniga, ja pidime, kas tahtsime või mitte, selle tühjendada. Ta läks voodist voodini,

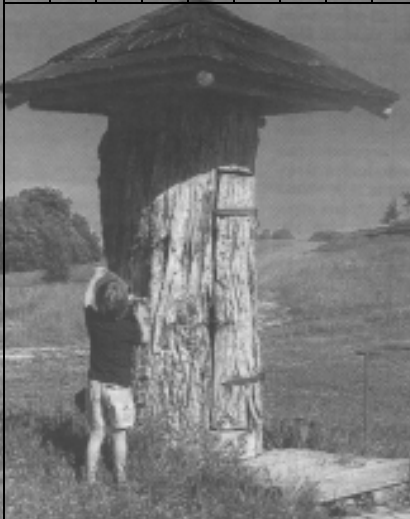
kuni pudel oli tühi. Ise võttis ta oma osa ja läks siis lauldes välja. Need juhtumid polnud hädaohtlikud. Samal kombel tuli ühel hilisõhtul üks kasak ja tahtis mulle jutustada oma koduelust, selle kinnitamiseks luges ta kodunt saadud kirju. Ma ei saanud sellest palju aru. Ise ei osanud ma lugeda vene keelt ja temal läks see ka väga halvasti. Ainult nii palju sain selgeks, et nad olid saanud 300 tündrit nisu ja neil oli 30 nuumveist. Sellega uhkustas ta ju ainult, kuna ta oli purjus, ja lisaks varastas ta nagu harakas nii meilt kui ka oma kamraadidelt ning tegi kõik sularahaks, saatmaks koju oma naisele. Ta oli tugeva kehaehitusega mees vägeva täishabemega, umbes 40-aastane, üsna leebe välimusega, nende kokk, kes olid mõisas umbes kaks kuud.

Regulaarsed väeosad polnud just kõige hullemad, eriti need, keda majutati mõisas. Kõige julmemad oli need, kes olid lõõnud oma rügemendist lahti ja pidasid sõda omal arvel ja enda kasuks. Oli võimatu vene sõjaväes näha distsipliini, kõige vähem kasakate hulgas. Need olid ärevad päevad. Tahtmatult tuli öelda endale õhtuti: „Kummaliselt küll olen veel elus“, kuna mind tihti ähvardati vangistada või maha lasta, kuna mul polnud enam anda seda proviant, mida nõudsid need ringihulkuvad bandiidid. Eriti nende „nagaikaga“ ähvardati mind tihti, aga mitte keegi ei lõõnud mind. Ma usun, et mingi nägematu käsi hoidis neid tagasi. Mina ise olin ajal pärast esimest kallaletungi muutunud nii kummaliselt kõvaks ja tundetuks, et arvasin nägevat vaenlast igas võõras inimeses, kes näitas end mõisas. See ka ei aidanud, et peitsin end, kuna kõik tahtsid rääkida minuga toiduainete väljapressimiseks, mida aga meil enam polnud anda ega müüa. Siis oli hea nõu kallis, kuidas me saime hoida saladuses meie rukki ja odra peidukohad, ja natuke kartuleid oli mul keldris maja all. Kui nad oleksid seda avastanud, oleksime jäänud näljahätta. Riided ja muud asjad olid ära. Paistis nagu jäetakse meile ainult need riided, mis olid meie seljas. Oli ainult natuke vahetamiseks. *Järgneb...*

Ristsõna nr. 59/2

V. TAMM

11a				2	3			4	5					6		7	8	9			10		11									
	12	13			14			14a	15		16		17	18			19					20										
	21		22	23					24		25		26	27			28	29			30		31	32								
33			34			35	36		37			38		39								40										
		41			42		43				44	45		46							47		48									
49				50			51		52				53		54		55	56	57		58	59										
60	61		62			63		64	65		66	67			68	69			70	71												
									72	73		74		75	76												77		78			
												79				80					81	82		83							84	
													85							86			87					88			89	
												90					91	92		93						94						
													95		96						97	98				99						
												100		101				102		103										104		
												105					106			107		108	109					110		111	112	
												113	114									115								116		
																	117		118				119			120					121	
																	122		123	124					125					126		
								127		128	129	130	131				132		133	134				135	136							

Horisontaal: 1.Acquired Immune Deficiency Syndromel. 5.E kindral, in+n. 6.Kiiver. 11.Laste mängumaa Tallinnas. 14a.1969.a. suursündmus kosmoses. 15.Indu eepos. 20.Jõgi V-Venes. 23.Tuule keerutused. 25.Ülesannete kogum. 26... Buss. 29.Asula Saudi Araabias. 30.Uss. 33.See sõprade antud nimi ei vita erilisele tarkusele. 34.Teatud haiguses. 39.Transp.vahendi juht. 40.Am. lure org. 41.Jõgi Lätis. 43.K..., komplekteerimata. 48.Spordivõistlused. 49.asutus. 50.Vene m nimi. 52.Vaevleb neeruhaiguse käes, ...e. 55.Koht Tartu-, Lääne-, Rapla-, Hiiu- ja Võtumaal. 60.saksa iluuisutaja, 2x om.kuld,n+in. 66...o, kesk-, vahe-. 68.Asuls Islandil. 74.ruumi... 75.Meri aegne tähtis riigitegelane. 77.... stkalne, asula Lätis. 79...a, koht Tartumaal. 82. Asula ja mäed NSVL lõunaosas. 83.Kaudu, lad.k.85.Pikk susin. 86.sugulasega. 88.n nimi. 90... ja alati. 91.tagapõhjal. 94.Ühesugused. 95...en Kapp. 96.linn Rumeenias. 97.Koht Bulgaarias. 100.Piiripunkt. 102.sadamalinn Prantsusmaal. 104.Lind. 106.venemaa+Omaan. 108.Väin E vetes. 110.Tegelane "Kevadest". 113.Koht Tartumaal. 116.nii armas. 117.kui meid... isamaa,(Erika). 118.Ühesugused. 121.Ühesugused. 122.Külatänavale. 125...n, paleogeeni keskosa (geol.). 127.sõjaaegne vene kõige tähtsamate rindeteadete raadioreporter, keda sakslased lubasid kõige esimese tööna Moskvast võtta. 136.WBA raskekaalu maailmameister poksis, n+in

Vertikaal: 1.Tähtis USA riigitegelane, sai lahkudes 2006.a. Maarjamaa Risti, en+perek.nime esitäh. 14a.Naiskulturist, in+n. 2.Nõnda nim. 3.Halinga mailt pärit kindral. 4.Asula Saaremaal. 5.Mingisuguse eseme teatud ajaks igasugusest tarbimisest kõrvaldama. 6.Kiirabi. 7.Koht Saksamaa. 9.Jõgi E-s. 10.Tehing. 13.Juba möödas. 14.Isikul. asesõna. 16.Maakond. 18.Mootorratta mark. 19.Ühesugused. 22.Võörtäh. 24.Tõsine tööaeg ülikoolis. 25.Isikul. asesõna. 27.Tõnu ..., näitleja. 28...a., 1995 Vikerraadio peatoimetaja, 1997 E Raadio peadirektor, in+n. 30.Susin. 32.Warren...Hardig. 35.Toiming. 36... umber maailma. 38.Ühesugused. 41.Mõiste matemaatikast. 44.Paigutus. 46.N nimi soomes. 47.Lastekirjanik, luuletaja, in+n. 50.Tuntud lühend. 53.Kulliline. 54.Üliviisakad. 56.Asula Karjalas. 58.Kus me juba enne sündimist näha oleme. 59.Kalkuni ... 62.Tartu. 63.Gaseeritud jook. 64.Talvine sõiduriist, ... ka. 65.A. Rehemaa. 67.Sõber. 69.Kalapüügi riist. 70.Hea tuju väljend. 73.Kunstikriitik, n+en. 75.Majandusmees, kes seisib jõe ja nõuga II Eesti sünni juures. 78... August, kirjanik. 80....Põldmäe. 85.Isikul. asesõna. 87.Ühel Kevade poisil oli see ümmargune ja punaseks värvitud sellepärast, et mud värvi ei olnud võtta. 93.Väike viin. 106.Nõuk.aegne korrapidamisamet teedel. 107...d, toodi tupp. 110.Magama. 111.Ühesugused. 114.väike vee poolt uuristatud süvend. 115...väljamüük. 116.E akadeemik, tuline iseseisvuse vastane. 119.Üht Euroopa pealinna. 123.Unit.Nations. 124.Mendelevium. 126.Silja Line. 127.Õllesiltide korjaja. 129.Kinof. "Rong läheb...". 130.Kr täht. 131...mees. 132.Maadleja.133.Äikese ... 134.Kriips. 135.Saartel levinud n nimi. 136.Helilooja n+in.

Lahenduslause: P,81,89,17,72 86,42,104,128,101,14 99,80 P,92,105,76,12
109,120,45,131,8,103,21,3,112,126,71,107 117,31,61 37,100,43,88,P,84,57 51,98,1.

Ristsõna nr 58/1 vastus: Miks inimestele aed ümber on tehtud?

Õigesti vastasid: Ain Soome(1), Aita Pikkmeets(1), Sirje Ardan(1), Talvi Iljina(1), Jaan Viita(1), Salme Pärn(1), Kalju Koit(1)
HEAD LAHENDAMIST! Saatke vastused teele 15-ndaks kuupäevaks lehe lõpus olevatele kontaktidele.

Jumalateenistused Mihkli koguduses

- 01.04 kell 11.⁰⁰ Palmipuudepäha jumalateenistus armulauaga
- kell 14.⁰⁰ Palvetund Koonga raamatukogus
- 05.04 kell 11.⁰⁰ Suure Neljapäeva jumalateenistus armulauaga
- 06.04 kell 11.⁰⁰ Suure Reede jumalateenistus
- 08.04 kell 11.⁰⁰ Kristuse ülestõusmispäha jumalateenistus armulauaga
- 15.04 kell 11.⁰⁰ Jumalateenistus
- kell 14.⁰⁰ Palvetund Koonga raamatukogus
- 22.04 kell 11.⁰⁰ Jumalateenistus armulauaga
- 29.04 kell 11.⁰⁰ Jumalateenistus

☎ 564 0300; 445 7599

EELTEADE

26. mail toimub

**Lõpel
kevadlaat**

Kes soovib
kauplema tulla,
teatada telefonil
5175108 Kristel

EELTEADE

23. juunil

**Lõpe
külapäev**

VIISIKERA IX

Valla laste laulupäev Lõpe klubis
20. aprillil kell 14 oo

**Õnnitleme märtsikuu
sünnipäevalapsi!**

SALOMONIA TOLLI	92
STEPAN GALKIN	86
HELMİ VÄLJAMÄE	83
OLEV KALJULA	81
VAIKE URB	80
AIME KONT	75
MEIDA ZAITSEVA	75
ÕILME TAMM	70
HELDUR LAUR	70
JAAN KOITLA	65
JUTA LEMBER	65
MEA ANTSMAA	65
AIME VILJAK	65
RUTH VEPPALU	65
ANTS TIIDO	55
PÄIVI TILK	55

Vaike Urb

80 sammu
aastate teel,
tervist ja jõudu
Sul soovime veel!

Õnnitleme juubli puhul!

Endised töökaaslased sööklast.

Kallis Õilme!

Sul päike päevi pikendagu,
ja sõbrad südant soojendagu.
Kui sul süda hell ja soe
ei siis aastad üldse loe.

Õnnitleme juubeli
puhul!

Vaike, Asta ja Ada

KALLIS EMA ÕILME!

Aastad nagu linnutiivul
mööda lendavad kui tuul.
Väsimatu ajapendel
ühete taob kõik päevad, kuud.
Ah, küll tahaks kinni püüda
aastaid lendavaid,
kahe käega kinni hoida
päevi kauneimaid.

Õnnitlevad tütreid Teevi, Tiina ja Taimi peredega

Kallis isa Rein!

Olgu rõõmu ja tuju, et lustida,
olgu seda, millega kõhukest lastida,
olgu õnne tänaseks, homseks ja edasi,
mis sest, et aastad ei lähegi tagasi.

Sind õnnitlevad ja kallistavad
Janete, Jarko, Jarmo, Janeli, Janar emaga.

Erastamisväärtpaberite hüvitamisest

EVP-de kasutusaeg lõppes 31. detsembril 2006 ning enam neid erastamisel kasutada ega nendega muid tehinguid teha ei saa. EVP-de hüvitamise taotlemiseks tuleb esitada avaldus kas SEB Eesti Ühis pangale või Hansapangale, olenevalt sellest, kumb pank varem Teie EVP-arvet teenindas. Praeguseks likvideeritud pankades asunud arved viidi samuti üle SEB Eesti Ühispanka või Hansapanka. Kui Te ei tea, millises neist Teie arve asub, tuleks pankadest küsida. Erandiks on EVEA pangas olnud EVP-arved, mis on säilinud üksnes erastamisväärtpaberite keskregistris. Nende arvete omanikud peavad kasutamata jäänud erastamisväärtpaberite eest hüvitise saamiseks kõigepealt avama EVP-arve omal valikul kas SEB Eesti Ühispankaga või Hansapangaga.

"Soovitame kõigil kontrollida, kas neil on emmas-kummas pangas EVP-arve, kuhu on mingi jääk jäänud,"

toonitas rahandusministeeriumi nõunik Uku Hänni. "On tulnud ette päris mitmeid juhtumeid, kus inimesed usuvad, et nende EVP-d läksid näiteks Maapanga pankroti tõttu kaduma. Ka ei tea paljud, kelle EVP-arded asusid EVEA pangas, et nende arved ootavad taasavamist väärtpaberite keskregistris. Kõik EVP-arded on alles ning riik hüvitab kasutamata jäänud väärtpaberid kõigile, kelle arvel üle 250 krooni väärtuses EVP-sid ning kes esitavad avalduse enne 2. juulit." Avalduse blanketi ja abi selle täitmiseks leiab pangakontorist. SEB Eesti Ühispanga kliendid saavad avalduse esitada ka internetipanga vahendusel. Avalduse esitamise eest tuleb pangale maksta 50 krooni teenustasu. Hüvitise kandmine mistahes Eestis tegutseva panga kontole on tasuta, ülekanne välismaa pankadesse maksab olenevalt pangast 300-500 krooni.

Pank võtab avalduse vastu, kui EVP-arvel on erastamisväärtpabereid vähemalt 250 krooni väärtuses - väiksemaid arveid riik ei hüvita. Hüvitised suurusega kuni 3000 krooni makstakse välja selle aasta neljandas kvartalis, suuremad hüvitised kuni viie aasta jooksul iga-aastaste võrdsete maksetena. Arved suurusega kuni 5000 krooni hüvitatakse kahe aasta jooksul; 5001-9000 krooni suurused hüvitised makstakse välja kolme aasta jooksul; 9001- 25 000 kroonised hüvitised nelja aasta jooksul ja üle 25 000 krooni suurused hüvitised viie aasta jooksul.

Erastamisväärtpaberite hüvitamise täpsemate tingimuste kohta saab infot erastamisväärtpaberite keskregistri infotelefonilt 671 5190 ja EVP-de teemaliselt veebilehelt www.fin.ee/evp

Kristi Künnapas
Rahandusministeerium

Naistepäev Lõpel

Esimene üllatus ootas tüdrukuid juba 7.märtsil, kui kooli tuli külla küünetehnik Arla. Arla tutvustas oma tööd ja rääkis kuidas saada endale ilusad käed ja küüned. Tüdrukud said näha, kuidas teha õigesti maniküüri ja kuidas kasutada lakki. Väga põnev oli jälgida, kui kergelt ja kiiresti tegi Arla erinevaid küünemaalinguid. Huvilised said kuni koolipäeva lõpuni küsida nõu oma käte ja küünete probleemide kohta.

Tore päev sai teoks tänu Lõpe Agro toetusele- täname!

8.märtsi hommikul ootas kooli meespere kõiki saali pidulikule aktusele. Õpetaja Ilmar pidas kõne ja poisid esitasid omaloomingulise laulu. Nüüd saime ka teada, miks poisid olid mitu nädalat salapäraselt tööõpetuse klassis tegutsenud.

Kogu maja naispere sai vahvad omavalmistatud kingitused ja lille.

Sööklas askeldasid sel päeval noored kokapoisid ja magustoiduks oli omavalmistatud tort, mis maitses superhästi.

See päev oli tõeliselt vahva ja täis üllatusi. Meie kooli poisid on kõige toredamad !!!

Täname ka valla esindajaid meie naispere meelepidamise eest.

Sirje Kaska

Kiidame Lõpe Põhikooli

tublisid õppureid
III veerandil:

2. klass

Karin Mihklepp
Sander Trel

3. klass

Marii-Heleen Lohu
Mait Reinart
Gen Gnezdov
Madis Mihklepp
Erlyn Mugu

5. klass

Kaidi Vendelin

6. klass

Kelly Ardan
Siim Reinart

8. klass

Hendrik Merihein

9. klass

Riine Roseniit
Aliise Allik
Liina Merihein
Kaisa Mihklepp
Marko Kaljula

Lõpe jahiselts pidutses

On juba traditsiooniks saanud, et jahimehed lõpetavad hooaja peredega koos ühise pidulaua taga. Nii ka see aasta ei olnud erand.

17.märtsi õhtul ootas Lõpe klubis kenasti kaetud laud meeldivate hõrgutistega. Sel korral oli taas varutud jahisaagist lauakatte valmistamine Oidrema naiste kädetöö.

Peoõhtu juhatas sisse nagu kombeks, Lõpe sektsiooni esimees Aivar Pikk mets ning pidu võis alata.

Toostid öeldud, astus rahva ette Raimo Aas, kellel jätkus jahijutte kui varnast võtta. Ei unustatud ka jahimeeste kaasasid ja teisel esinejal, Margus Abelil, oli nende jaoks muhedaid lugusid küllaga.

Muusikalist vaheldust pakkus Ervin Lillepea, kes oskas väga hästi olukorrast välja tulla ajal, kui õues läks nii tormiseks, et jättis terve peoseltskonna pimedusse. Klubijuhataja varutud küünlad tõid tagasi valguse ja rahva seas kitarriga laulev muusik oli õhtu kõige meeldejäävam osa. Nii möödusid õhtutunnid kiiresti ja on, mida meenutada.

Merike Pikk mets

JUNNUMAA KUUKIRI

Lehe väljaandja
Koonga Vallavalitsus

Merike Pikk mets 44 62 359, 58 039 542 e-mail: pikk mets@hot.ee
Helgi Mitt 44 73 740

trükkitud OÜ "Hansaprint"